

Czwartek, 10 marca 2022 r.

P9_TA(2022)0078

Sytuacja dziennikarzy i obrońców praw człowieka w Meksyku

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 10 marca 2022 r. w sprawie sytuacji dziennikarzy i obrońców praw człowieka w Meksyku (2022/2580(RSP))

(2022/C 347/16)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Meksyku,
  - uwzględniając Umowę o partnerstwie gospodarczym oraz koordynacji politycznej i współpracy między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Meksykańskimi Stanami Zjednoczonymi, z drugiej strony ⁽¹⁾ (globalna umowa między UE a Meksykiem), która obowiązuje od 2000 r., oraz zmodernizowaną umowę,
  - uwzględniając dialog wysokiego szczebla między UE a Meksykiem dotyczący praw człowieka oraz dialog wysokiego szczebla dotyczący kwestii wielostronnych,
  - uwzględniając Wytyczne UE w sprawie obrońców praw człowieka oraz wytyczne dotyczące wolności wypowiedzi w internecie i poza nim,
  - uwzględniając lokalne oświadczenie Unii Europejskiej, Norwegii i Szwajcarii z 15 lutego 2022 r. w sprawie zabójstwa dziennikarza Hebera Lópeza Vásqueza,
  - uwzględniając wspólne oświadczenie Międzyamerykańskiej Komisji Praw Człowieka, jej specjalnego sprawozdawcy ds. wolności wypowiedzi oraz Biura Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka w Meksyku z 28 stycznia 2022 r. potępiające morderstwo Marii de Lourdes Maldonado López,
  - uwzględniając oświadczenie Biura Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka z 19 października 2020 r. pt. „Ekspert ONZ zwraca się do Meksyku o większą ochronę obrońców praw człowieka”,
  - uwzględniając Plan działania ONZ w sprawie bezpieczeństwa dziennikarzy oraz kwestii bezkarności z 2012 r.,
  - uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych z 16 grudnia 1966 r.,
  - uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka z 10 grudnia 1948 r.,
  - uwzględniając art. 144 ust. 5 i art. 132 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że w Meksyku dramatycznie rośnie przemoc, naruszenia praw człowieka i ataki skierowane przeciwko dziennikarzom i obrońcom praw człowieka, w tym obrońcom środowiska, ludom i społecznościom tubylczym, a także obrońcom praw kobiet; mając na uwadze, że powszechna przemoc w Meksyku nadal się nasila, tak jak miało to miejsce podczas wyborów lokalnych i regionalnych w czerwcu 2021 r., oraz mając na uwadze, że sytuacja w zakresie praworządności znacznie się pogarsza; mając na uwadze, że bardzo niepokojąca liczba dziennikarzy i obrońców praw człowieka, zwłaszcza tych, którzy prowadzą dochodzenia w sprawie korupcji z udziałem urzędników publicznych lub ujawniają pracę przestępczych karteli narkotykowych, zwłaszcza na szczeblu lokalnym, doświadczają ostrzeżeń, nękania, pogroźek, gwałtów, napaści, przymusowych zaginięć, a nawet zabójstw i że są oni śledzeni przez organy rządowe lub grupy przestępcze; mając na uwadze, że 27 lutego 2022 r. w masowym zabójstwie życie straciło 17 osób;
- B. mając na uwadze, że według różnych organizacji pozarządowych i międzynarodowych Meksyk jest od dawna najbardziej niebezpiecznym i najbardziej śmiertelnym miejscem dla dziennikarzy poza oficjalną strefą wojny; mając na uwadze, że według Reporterów bez Granic w 2021 r. Meksyk trzeci rok z rzędu był najbardziej niebezpiecznym krajem na świecie dla dziennikarzy i zajmował 143. miejsce na 180 państw w światowym rankingu wolności prasy na 2021 r.;

⁽¹⁾ Dz.U. L 276 z 28.10.2000, s. 45.

Czwartek, 10 marca 2022 r.

- C. mając na uwadze, że 2022 r. oznacza najbardziej krwawy początek roku dla dziennikarzy w Meksyku, co najmniej sześcioma ofiarami śmiertelnymi; mając na uwadze, że María de Lourdes Maldonado López, Margarito Martínez, José Luis Gamboa, Heber López Vásquez i Roberto Toledo to tylko niektóre ofiary ataków na dziennikarzy i pracowników mediów; mając na uwadze, że dziennikarze pracują w złych warunkach, a wielu z nich nie ma dostępu do usług opieki zdrowotnej i psychicznej; mając na uwadze, że od czasu ostatnich wyborów prezydenckich w lipcu 2018 r. sytuacja pogorszyła się, a według oficjalnych źródeł zamordowano co najmniej 47 dziennikarzy;
- D. mając na uwadze, że według Ministerstwa Spraw Wewnętrznych od grudnia 2018 r. w Meksyku zginęło co najmniej 68 obrońców praw człowieka; mając na uwadze, że skala przemocy wobec kobiet i liczba przypadków kobietobójstwa są wysokie, a mimo pewnych kroków instytucjonalnych liczba zaginionych osób budzi ogromny niepokój;
- E. mając na uwadze, że prezydent Andrés Manuel López Obrador często używał retoryki populistycznej w codziennych briefingach prasowych, aby oczernić i zastraszać niezależnych dziennikarzy, właścicieli mediów i działaczy; mając na uwadze, że retoryka nadużyć i stygmatyzacji tworzy atmosferę nieustającego niepokoju wobec niezależnych dziennikarzy; mając na uwadze, że pod pretekstem zwalczania fałszywych informacji rząd meksykański stworzył państwową platformę do stygmatyzacji i atakowania krytycznej prasy; mając na uwadze, że w lutym 2022 r. dziennikarze zorganizowali protesty w 13 z 32 stanów meksykańskich, domagając się większego bezpieczeństwa i dochodzeń w sprawie ataków na dziennikarzy;
- F. mając na uwadze, że od stycznia 2022 r. Federalny Mechanizm Ochrony Obrońców Praw Człowieka i Dziennikarzy wprowadził środki ochrony dla 1 518 osób – 1 023 obrońców praw człowieka i 495 dziennikarzy; mając na uwadze, że mechanizm cechują poważne braki pod względem kwoty finansowania i liczby dostępnych pracowników, deficyt odpowiedniego wsparcia, brak koordynacji z rządami państwowymi oraz opóźnienia w realizacji środków ochrony, co często pociąga za sobą ofiary; mając na uwadze, że zginęło co najmniej dziewięciu beneficjentów programu ochrony;
- G. mając na uwadze, że państwo meksykańskie pracuje nad stworzeniem krajowego systemu prewencji i ochrony obrońców praw człowieka i dziennikarzy, który będzie opierał się na ogólnej ustawie o zapobieganiu atakom na obrońców praw człowieka i dziennikarzy i ochronie przed tymi atakami oraz będzie obejmował przyjęcie krajowego modelu prewencji, stworzenie krajowych rejestrów ataków oraz wdrożenie krajowego protokołu ochrony;
- H. mając na uwadze, że zinstytucjonalizowana i powszechna korupcja, podsycana przez wadliwy system sądowy, powoduje powszechną bezkarność, a około 95 % zabójstw dziennikarzy nie kończy się pociągnięciem sprawców do odpowiedzialności; mając na uwadze, że jak wskazało Biuro Specjalnego Sprawozdawcy ds. Wolności Wypowiedzi Międzyamerykańskiej Komisji Praw Człowieka, bezkarność ta daje sygnał, że przemoc jest dopuszczalna, zachęca do popełniania kolejnych przestępstw i wywołuje efekt autocenzury; mając na uwadze, że rząd meksykański nie przeprowadził we właściwy sposób reform niezbędnych do ograniczenia przemocy i bezkarności, w tym w odniesieniu do przestępstw przeciwko dziennikarzom i obrońcom praw człowieka;
- I. mając na uwadze, że istnieją wyraźne przesłanki świadczące o tym, iż państwo meksykańskie korzystało z narzędzi do hakowania telefonów, służących zwalczaniu terroryzmu i karteli, w tym oprogramowania szpiegowskiego Pegasus, wobec dziennikarzy i obrońców praw człowieka;
- J. mając na uwadze, że w listopadzie 2020 r. Meksyk ratyfikował porozumienie z Escazú, które przewiduje zdecydowaną ochronę obrońców środowiska; mając na uwadze, że Meksyk powinien priorytetowo potraktować wdrożenie porozumienia;
- K. mając na uwadze, że niedawno przedstawiono Kongresowi niepokojący wniosek ustawodawczy mający na celu uniemożliwienie wszelkim organizacjom pozarządowym otrzymującym finansowanie zagraniczne prób wywierania wpływu na ustawodawstwo i udziału w strategicznych sporach sądowych;
- L. mając na uwadze, że szereg reform konstytucyjnych systemu wyborczego i sądownictwa – zainicjowanych przez administrację prezydenta López Obrador – budzi wątpliwości co do stabilności praworządności i pewności prawa;
- M. mając na uwadze, że partnerstwo strategiczne UE-Meksyk otworzyło drogę do zacieśnienia współpracy między UE a Meksykiem w kwestiach o globalnym znaczeniu, a w szczególności do pogłębionego dialogu oraz do większej koordynacji i rozwoju wzajemnej wymiany w takich obszarach jak bezpieczeństwo, prawa człowieka, reforma prawa wyborczego, rozwój regionalny oraz polityka handlowa i regulacyjna; mając na uwadze, że Meksyk i Unia Europejska wyznają wspólne wartości;

Czwartek, 10 marca 2022 r.

N. mając na uwadze, że umowa ogólna między UE a Meksykiem zawiera klauzule dotyczące praw człowieka i demokracji, zwłaszcza w art. 1 i 39; mając na uwadze, że w 2020 r. dialog wysokiego szczebla UE-Meksyk na temat praw człowieka zakończył się porozumieniem w sprawie wspólnych prac w Meksyku mających na celu zwiększenie ochrony obrońców praw człowieka;

1. potępia groźby wobec dziennikarzy i obrońców praw człowieka w Meksyku (w tym wobec obrońców środowiska oraz ludów i społeczności tubylczych), nękanie ich i zabójstwa; wzywa władze do przeprowadzenia szybkiego, gruntownego, niezależnego i bezstronnego dochodzenia w sprawie zabójstw, a w przypadku dziennikarzy i pracowników mediów – do uczynienia tego zgodnie z zatwierdzonym protokołem dochodzenia w sprawie przestępstw przeciwko wolności słowa;

2. wyraża głębokie współczucie i solidarność ze wszystkimi ofiarami i ich rodzinami oraz składa im kondolencje; ponownie wyraża zaniepokojenie atmosferą braku bezpieczeństwa i wrogości, w obliczu której stają obrońcy praw człowieka i dziennikarze, oraz solidaryzuje się z nimi;

3. podkreśla, że wolność słowa w internecie i poza nim oraz wolność prasy i wolność zgromadzeń stanowią kluczowe mechanizmy funkcjonowania zdrowej demokracji; wzywa władze meksykańskie, aby podjęły wszelkie niezbędne kroki w celu zapewnienia ochrony i stworzenia bezpiecznego otoczenia dla dziennikarzy i obrońców praw człowieka zgodnie z ustalonymi standardami międzynarodowymi, w tym poprzez zmierzenie się na szczeblu krajowym i federalnym z powszechną korupcją, nieodpowiednimi szkoleniami i zasobami, współudziałem niektórych urzędników i wadliwym systemem sądowym, co prowadzi do tak wysokich wskaźników bezkarności;

4. z zaniepokojeniem odnotowuje systematyczną i surową krytykę stosowaną przez najwyższe instancje meksykańskiego rządu wobec dziennikarzy i ich pracy oraz potępia częste ataki na wolność mediów, a w szczególności na dziennikarzy i pracowników mediów; przypomina, że dziennikarstwo można uprawiać wyłącznie w otoczeniu wolnym od groźb, agresji fizycznej, psychicznej czy moralnej lub innych aktów zastraszania i nękania, oraz wzywa władze meksykańskie, aby przestrzegały najwyższych standardów ochrony wolności słowa, wolności zgromadzeń i wolności wyboru oraz by chroniły je;

5. wzywa władze, a w szczególności władze najwyższe, aby powstrzymały się od wszelkiego przekazu, który mógłby piętnować obrońców praw człowieka, dziennikarzy i pracowników mediów, zaostrzyć atmosferę przeciwko nim lub zniekształcić ich kierunki dochodzenia; wzywa władze, aby publicznie podkreślały kluczową rolę, jaką w społeczeństwach demokratycznych odgrywają obrońcy praw człowieka i dziennikarze;

6. wzywa rząd Meksyku, aby podjął konkretne, szybkie i skuteczne kroki służące umocnieniu instytucji krajowych, stanowych i lokalnych oraz by wdrożył zestaw pilnych, kompleksowych i spójnych strategii na rzecz zapobiegania, ochrony, zadośćuczynienia i rozliczalności, co umożliwi dalszą działalność obrońcom praw człowieka i dziennikarzom bez strachu przed represjami i bez ograniczeń, zgodnie z zaleceniami Wysokiego Komisarza ONZ ds. Praw Człowieka i Międzyamerykańskiej Komisji Praw Człowieka; zaleca Meksykowi, aby uwzględniał aspekt płci w działaniach na rzecz bezpieczeństwa dziennikarzy i obrońców praw człowieka;

7. apeluje, aby Federalny Mechanizm Ochrony Obrońców Praw Człowieka i Dziennikarzy wypełnił obietnicę dotyczącą zwiększenia finansowania i zasobów, którymi dysponuje, oraz by w jego ramach ustanowiono sprawniejsze procedury obejmujące obrońców praw i dziennikarzy jako beneficjentów, co pozwoli na ratowanie życia i zagwarantowanie bezpieczeństwa osobom zagrożonym, a także zapewnienie środków bezpieczeństwa ich rodzinom, współpracownikom i prawnikom; podkreśla, że w politykę ochrony publicznej powinny być skutecznie zaangażowane organy i instytucje rządowe każdego stanu oraz szczebla lokalnego;

8. zachęca rząd meksykański do podjęcia działań na rzecz wzmocnienia instytucji państwowych i umocnienia praworządności z myślą o rozwiązaniu niektórych problemów strukturalnych leżących u podstaw naruszeń praw człowieka oraz wzywa, aby w proces ten zaangażowały się organizacje obywatelskie działające w dziedzinie praw człowieka; z zadowoleniem przyjmuje utworzenie Krajowej Komisji ds. Poszukiwań, której celem jest poszukiwanie masowych grobów w całym kraju oraz podejmowanie działań w celu obliczenia i opublikowania prawdziwej liczby osób zaginionych;

9. wzywa rząd Meksyku, aby w pełni współpracował z organami ONZ oraz by wystosował stałe zaproszenie na wizytę dotyczące wszystkich specjalnych procedur Rady Praw Człowieka ONZ, w szczególności do specjalnego sprawozdawcy ONZ ds. wolności opinii i wypowiedzi, a także by proaktywnie z nimi współpracował;

10. z zadowoleniem przyjmuje niedawną wizytę Komitetu ONZ ds. Wymuszonych Zaginięć w Meksyku oraz uznanie przez rząd jurysdykcji komitetu do rozpatrywania spraw z Meksyku, co umożliwi rodzinom ofiar wnoszenie spraw do komitetu po tym, jak wyczerpały środki prawne na szczeblu krajowym;

Czwartek, 10 marca 2022 r.

11. wzywa wszystkie państwa członkowskie, Europejską Służbę Działań Zewnętrznych i delegaturę UE w Meksyku, aby poruszały kwestię praw człowieka ze swoimi meksykańskimi rozmówcami oraz by umieszczały ochronę dziennikarzy i obrońców praw człowieka w centrum dialogu między UE a Meksykiem; wzywa delegaturę UE i państwa członkowskie, aby w pełni wdrożyły wytyczne UE w sprawie obrońców praw człowieka i w sprawie wolności wypowiedzi w internecie i poza nim w celu zapewnienia wszelkiego odpowiedniego wsparcia dla pracy obrońców praw człowieka i dziennikarzy;
  12. podkreśla znaczenie Meksyku jako strategicznego partnera; przypomina, jak ważne są silne i zacieśnione stosunki między UE a Meksykiem, i potwierdza swoje zaangażowanie w ich wspieranie poprzez zmodernizowaną umowę globalną między UE a Meksykiem, która dodatkowo wzmacnia przepisy dotyczące praw człowieka oraz umożliwia UE i Meksykowi omawianie szeregu kwestii, takich jak prawa człowieka, ze społeczeństwem obywatelskim, w tym z dziennikarzami, obrońcami praw człowieka i innymi podmiotami na szczeblu wielostronnym;
  13. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącemu Komisji/ wysokiemu przedstawicielowi Unii ds. polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, państwom członkowskim, tymczasowej prezydencji Wspólnoty Państw Ameryki Łacińskiej i Karaibów, sekretarzowi generalnemu Organizacji Państw Amerykańskich, Euro-Latynoamerykańskiemu Zgromadzeniu Parlamentarnemu oraz prezydentowi, rządowi i kongresowi Meksyku.
-